

Звіт
департаменту освіти та науки Одеської міської ради про підсумки
діяльності галузі «Освіта» міста Одеси за 2018 рік

За результатами ґрунтовного аналізу стану справ в освітній галузі, із врахуванням запитів батьківської громадськості, основних показників галузі "Освіта" визначені пріоритетні напрями діяльності, які реалізовувалися у **2018 році**:

- створення умов для забезпечення потреб населення у якісній освіті дітей, у тому числі з особливими освітніми потребами, та стабільного функціонування, енергоефективності та розвитку закладів освіти;
- створення безпечного середовища для перебування дітей у закладах освіти;
- інформатизація освітнього процесу та управлінської діяльності освітньої галузі;
- забезпечення підтримки розвитку інтелектуального та творчого потенціалу дітей;
- розвиток творчого потенціалу та підвищення престижності праці педагогів;
- реалізація кращих практик з організації та проведення заходів з національно-патріотичного та превентивного виховання дітей.

Протягом даного періоду реалізація вищевказаних пріоритетних напрямків здійснювалася в рамках міських програм:

- Міської цільової програми розвитку освіти міста Одеси на 2017-2019 роки;
- Міської цільової програми національно-патріотичного виховання дітей та молоді міста Одеси «Я – одесит, патріот України» на 2016-2020 роки.

Крім цього, одним з основних пріоритетів стала робота, спрямована на виконання Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа».

Основні показники галузі

Мережа закладів освіти комунальної власності територіальної громади м. Одеси складається з **278** закладів освіти, а саме:

- загальної середньої освіти – 124;
- дошкільної освіти – 129;
- позашкільної освіти – 17;
- вечірніх (змінних) шкіл – 4;
- міжшкільних навчально-виробничих комбінатів – 3;
- дитячий будинок «Перлинка».

У галузі «Освіта» міста працює **близько 17000** працівників.

У 2018/2019 навчальному році навчається та виховується **більше 130 000** (130152) дітей, що **на 5240 дітей більше**, ніж у минулому році (у 2017/2018 навчальному році - 124 912).

У 2018 році бюджет галузі «Освіта» (загальний фонд) складає **2 млрд. 127,8 млн. грн.**, що **на 15,7% більше** попередніх років (2015 рік -

1 млрд. 137,0 млн. грн., 2016 рік – 1 млрд. 383,4 млн. грн., 2017 рік – 1 млрд. 878,0 млн. грн.).

Бюджет галузі «Освіта» (загальний фонд) у 2018 році склав **2 млрд. 127 млн. 810 тис. грн.**, з них:

- заробітна плата – 1 730 779,9 грн. (77,9%);
- комунальні послуги – 140 687,6 грн. (9,0%);
- харчування дітей – 147 078,6 грн. (7,2%);
- муніципальні надбавки та стипендії – 41 194,6 грн. (2,1 %);
- інші виплати – 68 069,2 грн. (3,7%).

З 2016 року фінансування діяльності професійно-технічних навчальних закладів здійснюється з міського бюджету згідно із Законом України від 25 грудня 2015 року № 928-VIII «Про Державний бюджет України на 2016 рік».

Станом на 01 січня 2019 року з міського бюджету галузі «Освіта» (затверджено лімітні призначення) **137806,4 тис. грн.:**

- заробітна плата – 87898,2 тис. грн. (63,8%);
- комунальні послуги – 10018,9 тис. грн. (7,3%);
- харчування дітей – 6334,9 тис. грн. (4,6%);
- стипендії та муніципальні виплати – 31920,7 тис. грн. (23,2 %);
- інші виплати – 1633,7 тис. грн. (1,2 %).

Капітальні та поточні ремонти

У 2018 році галузі «Освіта» на проведення ремонтних робіт та придбання необхідного обладнання для закладів освіти м. Одеси виділено понад 484 млн. грн. бюджетних коштів (484 331,95 тис. грн.), у 2017 році – 363 млн. грн. (363 989,7 тис. грн.), у 2016 році – 236,4 млн. грн. (236 385,4 тис. грн.).

З них:

- управлінню капітального будівництва Одеської міської ради для проведення капітального ремонту закладів освіти - понад 353 млн. грн. (353 567,28 тис. грн.);
- департаменту освіти - понад 130 млн. грн. (130 764,67 тис. грн.).

1. Одним з основних пріоритетів у 2018 році була підготовка закладів освіти до роботи в рамках Нової української школи.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 04 квітня 2018 року № 237 «Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа» підготовка закладів освіти до роботи в умовах НУШ повинна відбуватися на засадах співфінансування:

- не більш як 70 відсотків – за рахунок субвенції з державного бюджету;
- не менш як 30 відсотків - за рахунок коштів місцевих бюджетів.

За розподілом Одеської обласної ради на зазначені цілі місту Одесі було виділено субвенцію в сумі 14 223,6 тис. грн..

За рахунок бюджету м. Одеси рішеннями Одеської міської ради було загалом виділено співфінансування на суму 12 000,0 тис. грн., що становить 46% від загальної суми.

Для реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» кошти із усіх джерел фінансування в загальній сумі 26 223,6 тис. грн. розподілені наступним чином:

- 15 800,4 тис.грн. – на закупівлю сучасних меблів;
- 2 794,1 тис. грн. – на закупівлю комп'ютерного обладнання, відповідного мультимедійного контенту;
- 7 629,1 тис.грн. – на закупівлю дидактичних матеріалів.

2. Вперше за багато років у місті за адресою: вул. М. Говорова, 8а відкрито новий сучасний заклад загальної середньої освіти на 1000 місць, будівництво якого здійснено за кошти міського бюджету. Рішенням Одеської міської ради створено Одеський ліцей «Європейський», який здійснює освітню діяльність на усіх трьох рівнях загальної середньої освіти та обладнаний відповідно до всіх правил і норм. Для ліцею за рахунок місцевого бюджету придбано учнівські та офісні меблі, дошки, канцелярські товари, спортивний інвентар, садову техніку, стенди, жалюзі, господарські товари, навчальні засоби. На сьогоднішній день у закладі навчається більше 550 учнів.

3. Головним пріоритетом при проведенні ремонтних робіт є створення безпечного середовища в закладах освіти. У 2018 році велика увага приділялась реалізації протипожежних заходів.

Проводились роботи щодо:

- встановлення автоматичної пожежної сигналізації (АПС) в 46 закладах освіти (15 дитячих садках, 25 школах, 2 міжшкільних навчально-виробничих комбінатах, 4 позашкільних закладах);
- відновлення шляхів евакуації в 127 закладах освіти (40 дитячих садках, 81 школі, 5 позашкільних закладах, 1 міжшкільному навчально-виробничому комбінаті);
- обладнання об'єктів захистом від прямих попадань блискавки та її вторинних проявів у 13 закладах освіти (7 школах, 5 дитячих садках, 1 міжшкільному навчально-виробничому комбінаті);
- встановлення вогнетривких дверей у 107 закладах освіти (50 дитячому садку, 52 школах, 2 міжшкільних навчально-виробничих комбінатах, 3 позашкільних закладах);
- улаштування та ремонту пожежного водогону з встановленням пожежних насосів у 6 закладах освіти (4 школах, 2 дитячих садках).

4. Крім того, з 2018 року продовжується робота у таких пріоритетних напрямках, як:

- енергозберігаючі заходи
  - заміна віконних блоків на енергозберігаючі металопластикові в 3 школах та 1 позашкільному навчальному закладі (ЗОШ №№ 46, 106, НВК № 67, МНВК № 1);
  - ремонт дахів і фасадів у 6 школах, 7 дитячих садках, 2 позашкільних закладах (ЗОШ №№ 51, 72, 44, 48, 78, СШ № 53, ДНЗ №№ 3, 103, 2, 171, 112, 299, 250, КПНЗ «СЮТ «Сіґма», «ЦДЮТ «Моряна»);
  - ремонт системи опалення, каналізування та водопостачання у 1 школі, 4 дитячих садках, 1 позашкільному закладі освіти, 1 міжшкільному навчально-виробничому комбінаті № 3 (ЗОШ № 106, ДНЗ №№ 138, 66, 112, 21, КПНЗ «ОМЦ хореографічного мистецтва»);
- модернізація матеріально-технічної бази
  - ремонт приміщень музичних залів, вестибюлів, пралень, санвузлів у 2 школах, 3 дитячих садках, в одному міжшкільному навчально-виробничому комбінаті (ЗОШ № 27, гімназія № 1, ДНЗ №№ 85, 90, 170, МНВК №1);
- модернізація харчоблоків у 11 закладах освіти: 6 школах та 5 дитячих садках (ЗОШ №№ 30, 56, 58, 73, 122, СШ № 35, ДНЗ №№ 26, 7, 4, 63, 115);
- модернізація спортивної бази у 8 закладах загальної середньої та дошкільної освіти (спортивні зали – у СШ № 17, в ОЗОШ № 92 (роздягальні), майданчики – у ДНЗ №№ 231, 50, благоустрій з асфальтуванням території – ЗОШ № 27, ДНЗ №№ 274, 292, басейн – ДНЗ № 106);
- створення умов доступності для маломобільної групи населення - у 4 закладах освіти проходять роботи з облаштування пандусів (ЗОШ №№ 12, 20, 46, НВК "Гімназія № 2"). В Одеській ЗОШ №72 проведено роботи з обладнання санвузла, придбано парти, підручники та дидактичні матеріали для дітей з особливими освітніми потребами.

Але існують проблемні питання, які потребують вирішення:

- в Одеській школі № 130 (вул. М. Аркаса, 56) після демонтажу горючого облицювання зі стін початкової школи відпала частина шару штукатурки та виявились наскрізні щілини на стінах та підлозі. Корпус початкової школи потребує капітального ремонту, тому законсервованій до проведення ремонтних робіт, школа працює у II зміни;

- в КПНЗ "Одеський ЦДЮТ "Дивосвіт" (вул. Спиридоновська, 10) на підставі технічного висновку Одеської філії державного підприємства "Державний науково-дослідницький та проектно-пошуковий інститут "НІПРОЕКТРЕКОНСТРУКЦІЯ" будівля визначена небезпечною для

проведення виховного процесу. На даний час гуртки та дитячі творчі колективи переведені на базу інших закладів освіти.

Дані заклади освіти запропоновані, як першочергові, та внесені до титульного переліку об'єктів для проведення капітальних ремонтних робіт у 2019 році на замовлення управління капітального будівництва Одеської міської ради.

Результатом спільної роботи, проведеної протягом 3-х останніх років, стали:

- масштабні капітальні ремонти будівель з елементами благоустрою територій у 33 закладах освіти (у 22 школах, 10 дитячих садках та 1 закладі позашкільної освіти);
- установка автоматичної пожежної сигналізації у 93 закладах освіти (у 2018 р. – 46; у 2017 р. – у 30; у 2016 р. – в 17);
- заміна віконних блоків та дверей на енергозберігаючі метало пластиківі в 149 закладах освіти (в усіх школах, 25 дитячих садках, 1 позашкільному закладі освіти) (у 2018 р. - у 3 школах, 1 позашкільному навчальному закладі, 2017 р. – у 114 школах та 18 дитячих садках, 2016 р. – у 96 школах, 7 дитячих садках);
- ремонти дахів і фасадів проведено у 108 закладах освіти (84 школах, 22 дитячих садках, 2 закладах позашкільної освіти) (у 2018 р. – у 6 школах, 7 дитячих садках, 2 закладах позашкільної освіти; у 2017 році - у 18 школах та 8 дитячих садках, у 2016 році – 64 школах та 8 дитячих садках);
- ремонти систем опалення, каналізації та водопостачання у 53 закладах освіти (у 2018р. – проведено ремонти у 1 школі та 4 дитячих садках, 2 закладах позашкільної освіти; у 2017 році – у 27 школах і 4 дитячих садках, у 2016 році – 16 школах, 4 дитячих садках);
- відремонтовані приміщення музичних залів, вестибюлів, пралень, санвузлів у 33 закладах освіти (2 міжшкільних навчально-виробничих комбінатах, 13 школах, 13 дитячих садках, 5 закладів позашкільної освіти) (у 2018 р. – 1 школі, 2 дитячих садках, 1 міжшкільному навчально-виробничому комбінаті, завершуються у 1 школі, 1 дитячому садку, у 2017 р. – у 7 школах, 6 дитячих садках, 3-х закладах позашкільної освіти і в одному навчально-виробничому комбінаті, у 2016 р. – в 6 школах, 7 дитячих садках, 2 закладах позашкільної освіти);
- модернізація 47 харчоблоків і 26 спортивних майданчиків та стадіонів.

Дошкільна освіта

У 129 закладах дошкільної освіти та 11 НВК «Дошкільний навчальний заклад – школа» дошкільну освіту отримують більше ніж 30 тисяч дітей (30148, з них 527 - це діти переселенців з Донецької, Луганської областей та АР Крим).

Діти 5-річного віку, а також діти пільгового контингенту та діти з особливими освітніми потребами влаштовуються до дитячих садків поза чергою.

У 2018 році після проведення капітальних ремонтних робіт та реконструкції приміщень відкрито:

- Одеський ДНЗ № 48 (вул. Дюківська, 12 – 3 групи/55 місць);
- Одеський ДНЗ № 78 (вул. Болгарська, 59 - 5 груп/110 місць);
- Одеський ДНЗ № 237 (провулок Прохорівський, 4 – 7 груп/140 місць);
- дошкільна ланка в Одеському НВК №125 (вул. Кругова, 1 – 3 групи/60 місць).

За вищевказаний період відновлено роботу 2 груп на 40 місць, які раніше не використовувалися за призначенням, у працюючих закладах дошкільної освіти.

Актом прийому-передачі від 15.08.2018 приміщення відомчого дошкільного навчального закладу № 41 (вул. Картамишевська,10) ПАТ «Машинобудівне об'єднання «Оріон», розраховане на 7 груп/129 місць, передано до комунальної власності територіальної громади м. Одеси.

Рішенням Одеської міської ради від 12.12.2018 №4058-VII «Про створення Одеського закладу дошкільної освіти «Ясла-садок №41» Одеської міської ради Одеської області» та затвердження його Статуту» було створено Одеський ДНЗ №41 та включено даний заклад до мережі закладів дошкільної освіти комунальної власності територіально громади м.Одеси.

Готується до капітального ремонту приміщення Одеського ДНЗ № 217 на 12 груп/220 місць (вул. Івана і Юрія Лип, 52). У 2018/2019 році планується проведення капітального ремонту Одеського ДНЗ № 39.

Разом з тим, у 2018/2019 н.р. на 100 місць в закладах дошкільної освіти комунальної власності територіальної громади м. Одеси зараховано 143 дитини. В усіх районах міста здійснюються виплати вихователям закладів дошкільної освіти за перевищення планових нормативів наповнюваності груп.

Ми одні із перших в Україні започаткували електронну систему реєстрації дітей в заклади дошкільної освіти міста. На сьогодні в цій системі зареєстровано близько 3703 дитини у віці від 3 до 5 років, які потребують влаштування до дитячих садків.

Рішенням Одеської міської ради від 12.12.2018 №4003-VII "Про схвалення Концепції створення додаткових місць в закладах освіти м. Одеси" затверджено дану Концепцію. На підставі цієї Концепції відповідні заходи будуть внесені в діючі міські програми. Концепцією зокрема передбачено:

- відкриття 4 од. нових дитячих садків на 650 місць (два в Суворовському та по одному в Приморському і Малиновському районах);
- звільнення від оренди, проведення капітального ремонту приміщень, які зайняті приватними закладами – 3 ДНЗ на 200 місць;
- відновлення роботи недіючих ДНЗ після капітального ремонту - 2 ДНЗ на 280 місць;

- відкриття груп у приміщеннях, що використовуються не за призначенням – у 8 закладах на 200 місць;
- відкриття груп дошкільної освіти у школах, які розміщені у приміщеннях дитячих садків – у 4 школах на 160 місць;
- збільшення кількості груп в НВК «Школа - садок» за рахунок переводу класів школи першого ступеню до школи, яка знаходиться поряд – у 5 НВК на 170 місць;
- оренда приміщень у житловому секторі (перші поверхи) для відкриття нових дошкільних закладів.

Загальна середня освіта

У місті функціонують 124 заклади загальної середньої освіти комунальної власності територіальної громади м. Одеси, з них:

- 7 закладів загальної середньої освіти I ступеня;
- 8 закладів загальної середньої освіти II-III ступенів;
- 86 закладів загальної середньої освіти I-III ступенів;
- 1 заклад загальної середньої освіти III ступеня;
- 19 навчально-виховних комплексів;
- 3 спеціальні заклади для дітей з особливими освітніми потребами.

У 2017/2018 навчальному році навчалось 95 181 дітей. У 2018/2019 навчальному році навчається – 100 004 дитини, що на 4 823 дитини більше у порівнянні з минулим навчальним роком.

Заклади освіти	Кількість дітей		
	2016/2017 н.р.	2017/2018 н.р.	2018/2019 н.р.
загальної середньої	91 590	95 181	100 004

Середня наповнюваність класів становить 28 учнів.

Щорічно збільшується і кількість першокласників. У 2017/2018 н.р. кількість першокласників складала 10 687 дітей. До перших класів Нової української школи у 2018/2019 н.р. зараховано 11 721 дитина, з них 9 721 дитина навчається з українською мовою навчання (83% від загальної кількості першокласників).

У 10-их класах навчаються 5278 дітей, що на 594 дитини більше, ніж у 2017/2018 н.р.

Для задоволення потреб національних меншин у закладах загальної середньої освіти міста вивчають:

- 1049 учнів польську мову, а саме: в Одеській СШ №121 – 620 учнів, в Одеській СШ №117 – 150 учнів, в Одеському НВК «Гімназія №7» - 279 учнів;
- 446 учнів іврит в Одеській СШ №94 з поглибленим вивченням івриту;
- 112 учнів новогрецьку мову в Одеській ЗОШ №118 – 50 учнів;

- 875 учнів болгарську мову (281 учень - в Одеському юридичному ліцеї, 594 учні - в Одеській ЗОШ № 31);
- китайську мову - 221 учень (Одеська СШ №35 - 156 учнів, Одеський НВК "Гімназія №7" - 65 учнів);
- 125 учнів – корейську мову (Одеська СШ №35).

Загальну середню освіту отримують 1956 дітей вимушено-переселених осіб з Донецької, Луганської областей та АР Крим.

Освіта дітей з особливими освітніми потребами

В Одесі реалізується право дітей з особливими освітніми потребами на освіту за місцем проживання, їх соціалізацію та інтеграцію в суспільство, залучення батьків до участі в освітньому процесі шляхом створення інклюзивних класів та груп.

У закладах освіти навчаються і виховуються **1 161 дитина-інвалід**, з них 1 030 дітей шкільного та 131 дитина - дошкільного віку.

У місті функціонують 3 спеціальні навчальні заклади для дітей з особливими освітніми потребами: 22 класи для 229 дітей.

Крім цього, в Одеській ЗОШ №77 в класах для дітей з порушеннями мовлення було організовано навчання 89 дітей.

У закладах загальної середньої освіти 598 учнів за станом здоров'я навчаються індивідуально на дому.

У 2017/2018 навчальному році у закладах загальної середньої освіти комунальної власності територіальної громади м. Одеси функціонувало 33 інклюзивних класи, в яких навчалось 69 дітей з особливими освітніми потребами. У 2018/2019 навчальному році відкрито 75 інклюзивних класів, в яких навчаються 136 дітей з особливими освітніми потребами.

У закладах освіти діють логопедичні пункти, працюють вчителі-дефектологи. Для роботи інклюзивних класів станом на 01.09.2018 до штатних розписів закладів введено 75 ставок асистентів учителів.

Збережено та розширено мережу груп спеціального та інклюзивного навчання в закладах дошкільної освіти міста. У 2018 році в мережі навчальних закладів обліковується 10 закладів дошкільної освіти компенсуючого типу та 20 закладів комбінованого типу для дітей із вадами мовлення, зору, слуху, розумового та психічного розвитку, порушеннями опорно-рухового апарату, санаторних закладів та груп у яких навчається та отримує корекційну допомогу 2130 дітей віком від 2 до 6(8) років.

Також у 16 садках загального типу працює 16 груп інклюзивного навчання, в яких виховується 37 дітей. В усіх закладах дошкільної освіти, в яких відкрито інклюзивні групи введено посаду асистента вихователя з інклюзивного навчання.

Наказом департаменту освіти та науки Одеської міської ради від 21.01.2019 №16 було створено координаційну раду з питань створення умов для навчання дітей з особливими освітніми потребами в закладах освіти

комунальної власності територіальної громади м. Одеси, затверджено склад та Положення даної ради.

До складу координаційної ради увійшло 24 особи, у тому числі - 6 представників громадських та благодійних організацій, які опікуються питанням навчання дітей з особливими освітніми потребами і які є представниками батьківської громадськості закладів освіти комунальної власності територіальної громади м. Одеси.

З метою забезпечення права дітей з особливими освітніми потребами віком від 2 до 18 років на здобуття дошкільної та загальної середньої освіти, у тому числі у закладах професійної (професійно-технічної) освіти та інших закладах освіти, які забезпечують здобуття загальної середньої освіти, шляхом проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини, надання психолого-педагогічних, корекційно-розвиткових послуг та забезпечення їх системного кваліфікованого супроводу рішенням Одеської міської ради від 06.06.2018 №3350-VII у місті Одеса створено комунальну установу «Одеський інклюзивно-ресурсний центр №1» та затверджено її Статут для дітей з особливими освітніми потребами.

Даний інклюзивно-ресурсний центр відрізняється від багатьох інших аналогічних центрів в Україні тим, що являє собою комплекс окремо розташованих будівель загальною площею близько 500 кв. метрів зі своєю інфраструктурою і прибудинковими територіями.

У будівлях центру будуть облаштовані кабінети для індивідуальної роботи логопедів, психологів, дефектологів, сурдотифлопедагогов, а також кабінети психологічного розвантаження, медичної сестри, конференц-зал і кабінети для адміністрації центру.

На прилеглий до корпусів території будуть розміщені упорядкована зона відпочинку для дітей та батьків, а також спортивно-ігровий майданчик для дітей. Уся інфраструктура центру будується згідно з нормами безпечного і безбар'єрного пересування.

Устаткування, яким буде оснащений інклюзивно-ресурсний центр, розроблено українським виробником - лідером в інклюзивному обладнанні. Якісні, сертифіковані матеріали придатні для використання в роботі з дітьми і не викликають алергії.

Крім того, на базі Одеського інклюзивно-ресурсного центру №1 буде створено Школу правильного харчування для дітей з особливими освітніми потребами, аналогів якої в Україні немає.

Рішеннями Одеської міської ради від 30.01.2019 № 4250-VII «Про створення комунальної установи «Одеський інклюзивно-ресурсний центр № 2» та затвердження її статуту», від 30.01.2019 № 4251-VII «Про створення комунальної установи «Одеський інклюзивно-ресурсний центр № 3» та затвердження її статуту», від 30.01.2019 № 4252-VII «Про створення комунальної установи «Одеський інклюзивно-ресурсний центр № 4» та затвердження її статуту» створено Одеські інклюзивно-ресурсні центри №№ 2, 3, 4, які планується розмістити в приміщеннях закладів загальної середньої освіти міста Одеса.

У відведених приміщеннях будуть облаштовані кабінети вчителів-дефектологів, логопедів, практичних психологів, фахівців інклюзивно-ресурсного центру.

Інклюзивно-ресурсні центри будуть створені та функціонуватимуть в усіх 4-х районах нашого міста.

Організація харчування дітей

У 2018/2019 навчальному році безкоштовне харчування отримують усі учні 1-4-х класів закладів загальної середньої освіти (близько 44 508 учнів), серед яких 2 818 учнів пільгового контингенту закладів загальної середньої освіти та 4 365 дітей пільгового контингенту дошкільної освіти. *(У 2017/2018 навчальному році безкоштовним харчуванням було забезпечено 1,4 тис. учнів інтернатів, усі учні 1-4-х класів закладів загальної середньої освіти (близько 41 322 учні), 3 930 учнів пільгового контингенту закладів загальної середньої освіти та 4 466 дітей пільгового контингенту закладів дошкільної освіти.)*

У 2018 році з бюджету міста на забезпечення харчування дітей у навчальних закладах міста виділено 157,2 млн. грн. (у 2016 році виділено 147,1 млн. грн. бюджетних коштів, у 2017 році - 152,6 млн. грн.).

Згідно ст. 35 Закону України «Про дошкільну освіту», ст. 25 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», постанови Кабінету Міністрів України від 02.02.2011 № 116 «Про затвердження Порядку надання послуг з харчування дітей у дошкільних, учнів у загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладах», від 26.08.2002 № 1243 «Про невідкладні питання діяльності дошкільних та інтернатних навчальних закладів», від 22.11.2004 № 1591 «Про затвердження норм харчування у навчальних та оздоровчих закладах», від 19.06.2002 №856 «Про організацію харчування окремих категорій учнів у загальноосвітніх навчальних закладах» (зі змінами від 04.07.2003 №850), рішення Одеської міської ради від 16.03.2016 №429-VII в м. Одесі:

- 40% вартості харчування дітей в закладах дошкільної освіти виплачує місцевий бюджет;
- 60% становить батьківська оплата.

У дитячих садках вартість харчування для багатодітних сімей зменшується ще на 50% від оплати за харчування інших дітей:

- 70% вартості харчування дітей у дошкільних навчальних закладах виплачується з місцевого бюджету;
- 30% - сплачується батьками.

У період літнього оздоровлення вартість харчування дітей у дошкільних навчальних закладах збільшується на 10%. У цей період вихованці дошкільних навчальних закладів отримують додатковий другий сніданок у вигляді свіжих фруктів, соків. За бюджетні кошти в усіх пришкільних таборах з денним перебуванням для дітей пільгових категорій організовується 2-х-3-х разове харчування.

Рішенням виконавчого комітету Одеської міської ради від 30.01.2019 № 4253-VII **«Про встановлення безоплатного гарячого харчування дітей у закладах освіти комунальної власності територіальної громади м. Одеси, батьки яких загинули (пропали безвісти), померли внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час забезпечення проведення антитерористичної операції, перебуваючи безпосередньо в районах та у період її проведення»** з 01.01.2019 дітям вказаної категорії надається безоплатне гаряче харчування у закладах освіти комунальної власності територіальної громади м. Одеси.

В Одеському ліцеї "Європейський" з 21 січня 2019 року проходить апробація нової системи організації харчування для учнів за принципом «шведський стіл». У рамках тестового режиму спільно з батьківським комітетом проводиться контроль якості продуктів і готових страв. Відпрацьовується система подачі страв, величезна увага приділяється чистоті і порядку. Діти можуть самостійно вибирати страви, які для них готують кухарі ліцею. Крім основних страв, до шкільного обіду включено десерт, що складається з фруктів, желе або випічки на вибір. «Шведський стіл» дає дитині право вибору, дозволяє підвищити культуру харчування і розвиває самостійність.

Для старшокласників у їдальні встановлено вендінговий апарат. Крім напоїв і снєків, діти можуть придбати основне блюдо, приготоване кухарями ліцею і піддане шоківому охолодженню до нуля градусів. У самому апараті встановлена мікрохвильова піч. Процес від вибору до видачі гарячої страви займає в середньому 40-50 секунд. За допомогою цього апарату діти можуть швидко отримати під час перерви обрану порцію харчування, герметично запаковану та розігріту. Вартість залежить від вибраної учнем страви (в межах 20 грн). Оплата відбувається готівкою або картою.

Інновації в освіті, інформатизація навчально-виховного процесу та управлінській діяльності освітньої галузі

У 2018/2019 навчальному році за новим Державним стандартом початкової освіти почали навчання усі першокласники України.

У минулому навчальному році новий стандарт пілотували 100 шкіл із різних регіонів України у рамках Всеукраїнського експерименту **«Розробка впровадження навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації нового Державного стандарту початкової загальної середньої освіти на базі загальноосвітніх навчальних закладів на 2017-2022 роки»**. До Всеукраїнського експерименту увійшла Одеська загальноосвітня школа № 26 I-III ступенів Одеської міської ради Одеської області, яка працює другий рік над реалізацією цього проекту.

19 одеських шкіл беруть участь у всеукраїнському науково-педагогічному проекті **«Інтелект України»**.

16 закладів освіти міста беруть участь у дослідно-експериментальній роботі всеукраїнського рівня **«Технологія навчання учнів початкової школи «Розумники» (Smart Kids)»**.

Триває реалізація спільного проекту департаменту освіти та науки Одеської міської ради з Одеською національною академією зв'язку ім. О.С. Попова «ІТ-класи», в якому беруть участь 30 закладів освіти.

З метою вирішення питань захисту прав інтелектуальної власності в сфері інформаційно-комунікаційних технологій близько 20 шкіл міста беруть участь у проекті «Google Apps for Education».

З 2017/2018 навчального року на базі Одеської СШ №117 реалізується міжнародний проект «**Mozaik Education**» «**Впровадження сучасних освітніх технологій у педагогічній діяльності**».

З березня 2018 року на базі **Одеської загальноосвітньої школи №118 I-III ступенів Одеської міської ради Одеської області** реалізується експеримент регіонального рівня за темою «**Створення моделі школи відкритої освіти засобами дистанційної форми навчання**» у рамках співпраці з освітніми центрами «Крим – Україна».

Відповідно до меморандуму про співпрацю у сфері дошкільної освіти між Міністерством освіти і науки України та міжнародною фундацією «Aflatoun International» (Королівство Нідерландів) **Одеські заклади дошкільної освіти №№45, 29, 141, 174, 291 беруть участь у Міжнародному проекті соціальної та фінансової освіти дітей 3-5 років «Афлатот» у 2016-2018 роках**, розробленому у Нідерландах. Проект сприяє соціальній адаптації дітей та формує у них навички правильного використання та економії коштів. Він спрямований на розвиток самосвідомості, підприємницького духу, дбайливого поводження з ресурсами.

Крім цього, педагогічні та учнівські колективи закладів освіти продовжують працювати над реалізацією проектів з навчальними закладами Польщі, Франції, Німеччини, Словаччини, Латвії, ЄС та ін. Серед таких проектів: «Мережа асоційованих шкіл ЮНЕСКО» програма підтримки викладання та вивчення німецької мови "Школи: Партнери Майбутнього PASH», Міжнародний проект «Підтримка молоді як імпульс для зміцнення демократії та громадянського суспільства в Україні», програма FLEX («Програма обміну майбутніх лідерів» - програма культурного обміну між Україною та США), робота мовних таборів (англійська та німецька мови) із залученням іноземних волонтерів у рамках проекту «GoCamp», українсько-швейцарський проект «DOCCU: Розвиток цивільних компетентностей в Україні» (Одеський юридичний ліцей), Міжнародний освітній проект «Міксіке в Україні»; Міжнародний проект «Global connections», Міжнародний проект «Generation global» в рамках проекту «Діалог з молоддю світу», Міжнародний проект «Know My World», україно-американському проекті «Молодіжна поліцейська академія», проект Гете-Інституту в Україні (ОНВК Гімназія №7»), спільний проект з Ризькою українською середньою школою економічної освіти старшокласників (Латвія), освітня програма «Білінгвальна освіта, проект Євросоюзу «eTwinning Plus», Міжнародна освітня програма в Україні Helen Doron English, у рамках реалізації міжнародних проектів триває співпраця з молодіжним будинком культури м. Велюнь (Польща) тощо.

У м. Одесі впроваджують проект «Сприяння освіті» через програму з **ЛЕГО-конструювання - «Навчання через гру»** у 16 дитячих садках.

У навчальних закладах міста проводиться відповідна робота щодо обмеження засобами комп'ютерного адміністрування доступу учнів до Інтернет-ресурсів забороненого змісту.

В установах освіти проводяться заходи, спрямовані на забезпечення безпечного використання Інтернету дітьми. За підтримки громадських організацій, представників вищих навчальних закладів проводився цикл заходів «Безпечний Інтернет» для педагогічних працівників, учнів шкіл та їх батьків.

Інформатизація системи освіти міста передбачає стовідсоткове забезпечення закладів освіти комп'ютерною та мультимедійною технікою, доступом до швидкісної мережі Інтернет, створення веб-сайтів закладів освіти, впровадження інформаційно-комунікаційних технологій навчання.

Станом на грудень 2018 року в закладах освіти функціонують 201 навчальний комп'ютерний клас (НКК), в яких 2357 комп'ютерів.

Комп'ютери встановлені у шкільних бібліотеках, навчальних кабінетах, використовуються для управління навчально-виховним процесом. Усього комп'ютерів у школах міста – **5 335**, у закладах дошкільної освіти - 322, у закладах позашкільної освіти - 74 ПК.

За останні три роки кількість інтерактивних дошок збільшилася на 55% і становить 454 дошки, кількість мультимедійних проекторів збільшилася на 34% і становить 1 267 проекторів.

До мережі Інтернет підключено **100%** закладів загальної середньої освіти, **98%** закладів дошкільної освіти, **94%** закладів позашкільної освіти.

Наразі бездротовий Інтернет мають **86% навчальних закладів**. З них 100% навчальних кабінетів охоплено мережею Wi-Fi у 41% закладів загальної середньої освіти.

В єдиній освітній системі знаходиться **149 сайтів**: 123 шкільних сайти, 17 сайтів закладів позашкільної освіти, 5 сайтів навчально-виховних комплексів та навчально-виробничих комбінатів, 4 сайти територіальних відділів освіти районів.

Створені **129 веб-сайтів закладів дошкільної освіти**, які почнуть працювати з березня 2019 року. На даний час веб-сайти наповнюються контентом.

У рамках реалізації Міської цільової програми розвитку освіти міста Одеси на 2017-2019 роки **створено веб-сайт департаменту освіти та науки Одеської міської ради**, який відповідає вимогам чинного законодавства України: www.osvita-omr.gov.ua

Забезпечення підручниками

Усі учні пільгових категорій забезпечені підручниками.

У 2018/2019 н.р. здійснюється заміна підручників для 1, 5, 10 класів. Міністерством освіти і науки України проводиться робота з виготовлення підручників для 1 та 10 класів, їх електронні версії розміщені у мережі Інтернет.

Забезпеченість підручниками учнів інших класів складає 98%.

У місті Одесі забезпечений доступ кожного учня та вчителя до електронних підручників у рамках реалізації проекту Система електронних інтерактивних підручників "Підручник.ua" завдяки наданим електронним кодам. На кінець року в системі зареєстровано **67400 користувачів**, знаходиться близько 950 підручників для 1-11 класів, рекомендованих Міністерством освіти і науки України.

У 2018 році розробники проекту представили педагогам новий проект «Електронна школа», який має сервіси: «Електронний розклад», «Електронний щоденник» та «Електронний журнал».

З початку навчального року даний проект впроваджується в усіх закладах загальної середньої освіти.

Підвищення якості освітніх послуг

У 2018 році участь у ЗНО взяли понад 4 500 випускників одеських шкіл. ДПА з 3 предметів (української мови, математики чи історії України та предмету за вибором учнів) для всіх випускників пройшла у формі ЗНО.

Учні 3-х закладів загальної середньої освіти міста увійшли до числа 200-бальників з хімії та англійської мови.

У минулому навчальному році 40 % учнів 10-11 класів були охоплені профільним навчанням (впроваджені різні профілі у 84 закладах для 3618 старшокласників) та 27 % (2422 учні) - поглиблено вивчали окремі предмети.

У 2017/2018 навчальному році 101 школяр став переможцем обласного етапу конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук, а 6 з них - переможцями III Всеукраїнського етапу МАН.

У 2017/2018 навчальному році у місті проведено 18 предметних олімпіад, в яких взяли участь переможці відбіркових етапів: I місце зайняли 63 учні, II місце - 121 учень, III місце - 397 учнів.

Результативність команд міста в обласному етапі предметних олімпіад 2018 року - 314 призових місць (2016 рік - 290, 2017 рік - 326 призових місць).

Також 24 одеські школярі успішно виступили на IV (фінальному) етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад і посіли призові місця з української мови та літератури, правознавства, біології, географії, астрономії, польської, англійської, німецької, французької мов, історії.

53 учні (учасники, переможці III етапу МАН та IV етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад) отримали грошові винагороди від Одеського міського голови на загальну суму 105 тис. грн. Найбільші премії отримали учениці Одеської гімназії №5 Козицька Катерина та Одеської школи №35 Чернова Варвара.

Учениця Одеської СШ №35 Чернова Варвара отримала срібну медаль Міжнародної олімпіади з географії. Поїдка учениці на Міжнародну олімпіаду була профінансована з місцевого бюджету.

Міжнародне співробітництво

За результатами 2018 року **152 зустрічі були проведені** шкільними колективами з представниками іноземних делегацій, дипломатичних місій Німеччини, Греції, Польщі, Франції, Китаю, акредитованих в Одесі, США, Ізраїлю, Румунії, Бельгії, Великобританії.

У рамках виконання договорів про співпрацю з країнами ЄС, іншими країнами та містами світу заклади освіти м. Одеси беруть участь у багатьох міжнародних проектах, конференціях, конкурсах, культурно-освітніх поїздках.

У рамках святкування традиційного Дня Європи в Одесі у закладах освіти проведені круглі столи, бесіди, виховні години, конкурси, виставки, концертно-ігрові мандрівки, відеоконференції, презентації євроклубів та євростудій, зустрічі з представниками ОБСЄ Спеціальної моніторингової місії в Україні, з представником Місії Європейського Союзу з прикордонної допомоги Молдові та Україні.

У рамках побратимських відносин між Одесою і Регенсбургом (ФРН) у 2018 році делегація учнів та вчителів взяла участь у 2-ій Міжнародній молодіжній конференції у м. Регенсбург (ФРН).

Позашкільна освіта

До мережі закладів освіти комунальної власності територіальної громади м. Одеси у 2018 році належить 17 закладів позашкільної освіти:

- 2 станції юних техніків;
- еколого-натуралістичний центр;
- флотилія юних моряків;
- центр військово-патріотичного виховання учнівської молоді;
- центр хореографії;
- дитячий оздоровчо-спортивний комплекс;
- підлітково-молодіжний центр;
- 9 центрів (будинків) дитячої та юнацької творчості.

Впродовж минулого навчального року на базі 16 закладів позашкільної освіти працювали 1677 гуртків, груп та інших творчих об'єднань, у яких 25167 дітей та підлітків отримували позашкільну освіту з різних напрямків:

- з художньо-естетичного - 14613 вихованців у 951 гуртку;
- з туристсько-краєзнавчого - 298 вихованців у 20 гуртках;
- з еколого-натуралістичного - 1448 вихованців у 108 гуртках;
- з науково-технічного - 3171 вихованець у 234 гуртках;
- з фізкультурно-спортивного - 954 вихованці у 53 гуртках;
- з військово-патріотичного - 351 вихованець у 19 гуртках;
- з інших напрямків - 4332 вихованці у 292 гуртках.

Крім того, на базі закладів загальної середньої освіти м. Одеси в 2018/2019 навчальному році організовано роботу 742 гуртків, в яких 17055 школярів отримували позашкільну освіту з різних напрямків:

- з художньо-естетичного – 4847 вихованців у 203 гуртках;
- з туристсько-краєзнавчого - 354 вихованці у 18 гуртках;
- з еколого-натуралістичного - 252 вихованці у 16 гуртках;
- з науково-технічного - 453 вихованці у 25 гуртках;
- з фізкультурно-спортивного - 3931 вихованець у 187 гуртках;
- військово-патріотичного – 1634 вихованці у 74 гуртках;
- з інших напрямків - 5584 вихованці у 219 гуртках.

Таким чином, станом на 10.10.2018 позашкільною освітою в м. Одесі охоплено **42 222** дитини – 42% від загальної кількості школярів (100004). Серед них: 4 283 особи - діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, 345 осіб – діти з особливими освітніми потребами, 1 402 особи - діти з малозабезпечених сімей, 2 285 осіб – діти з багатодітних сімей, 930 осіб – діти з сімей вимушених переселенців.

Кращі дитячі творчі колективи закладів загальної середньої та позашкільної освіти комунальної власності територіальної громади м. Одеси отримують почесні звання «Народний художній колектив» та «Зразковий художній колектив», які раз на 5 років підтверджують. На сьогоднішній день почесне звання «Народний художній колектив» мають 18 дитячих творчих колективів, почесне звання «Зразковий художній колектив» - 53 дитячих творчих колективи.

Виховна робота

Завдання національно-патріотичного виховання в закладах освіти м. Одеси вирішувалися в рамках виконання Міської цільової програми національно-патріотичного виховання дітей та молоді міста Одеси «Я – одесит, патріот України» на 2016-2020 роки, затвердженої рішенням Одеської міської ради від 16.03.2016 № 436-VII (далі - Програма).

Найбільш популярні з проведених заходів:

- **інтелектуальні:**
  - фестиваль інтелектуальних ігор серед молодіжних команд;
  - Шкільна Ліга сміху **КВК на «Кубок мера»**;
  - конкурс ім. Аркадія Креймера на краще проведення інтерактивних екскурсій з історії та культури міста Одеси **«Сторінками історії Одеси»** серед учнів закладів загальної середньої освіти міста»;
  - конкурс творчих робіт учнів загальноосвітніх навчальних закладів м. Одеси **«Застигла музика»**;
  - конкурс проектів для старшокласників з історії та культури рідного міста.
- **творчі:**
  - конкурс родинної творчості **«Творча сім'я - моя родина і я»** до Міжнародного дня сім'ї;

- міський фестиваль-конкурс «Зоряна юність Одеси»;
- конкурс читців, поетів та прозаїків «Срібне слово»;
- **національно-патріотичні:**
  - конкурс творчості серед вихованців позашкільних навчальних закладів м.Одеси «А я просто українка, україночка» у рамках відзначення Шевченківських днів;
  - конкурс української пісні «На крилах пісень – від давнини до сучасності»;
  - міська військово-спортивна гра «Ми роду козацького діти»;
  - міська гра-квест «Місто, яке пам'ятає козаків»;
  - науково-практична конференція учнівської молоді «Козацькими шляхами»;
- **військово-патріотичні:**
  - міський (заочний) етап Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»);
  - конкурс «Прапороносець» - конкурс знаменних груп закладів загальної середньої освіти м. Одеси;
  - огляд-конкурс «Пісня в солдатській шинелі» у рамках відзначення Дня визволення Одеси від нацистських загарбників;
  - огляд-конкурс на **кращий музей у закладах освіти м. Одеси.**

Робота з військово-патріотичного виховання школярів проводиться на базі комунального позашкільного навчального закладу «**Одеський міський центр військово-патріотичного виховання учнівської молоді «Пост №1»**, якому в **2018 році виповнилося 50 років**. Протягом року під керівництвом педагогів установи Почесну Вахту Пам'яті біля пам'ятника Невідомому матросу несли близько 1200 кращих учнів шкіл міста.

У закладах освіти міста проводилися акції та благодійні марафони, спрямовані на підтримку захисників нашої країни, їх дітей та сімей, дітей з сімей переселенців, дітей пільгового контингенту та інших:

- ✓ **акція «Перше вересня - без квітів»;**
- ✓ **благодійна акція до Дня Святого Миколая «З вірою в серці»;**
- ✓ **благодійний марафон «До світлого дня - світлі вчинки»;**
- ✓ **акція «Подаруй посмішку ближньому».**

У 2018 року проведений міський конкурс аматорських відеопривітань «У Новий рік з новою мрією!» до новорічних та різдвяних свят. У конкурсі взяли участь 48 закладів освіти, які презентували 58 аматорських відеороликів. Шляхом інтерактивного голосування у мережі Інтернет були визначені 10 кращих аматорських відеопривітань.

З метою сприяння розвитку діяльності органів учнівського самоврядування у закладах освіти, узгодженості дій у вирішенні питань, пов'язаних із життям учнівської молоді та її участю в суспільному житті міста з листопада 2018 року **в місті створений та діє Парламент старшокласників м. Одеси** (далі – Парламент).

Парламент є представницьким органом з питань учнівського самоврядування закладів загальної середньої освіти комунальної власності територіальної громади м. Одеси, який складається з 4-х територіальних представництв Малиновського, Приморського, Суворовського, Київського районів. До складу Парламенту увійшли 110 лідерів учнівського самоврядування, які набрали найбільшу кількість голосів під час виборчих кампаній у своїх закладах освіти.

Члени Президії від кожного територіального представництва увійшли до складу Молодіжної ради при Одеському міському голові.

14 грудня 2018 року відбулася перша урочиста сесія Парламенту старшокласників м. Одеси.

У рамках програми дослідно-експериментальної роботи за темою «Громадянсько-патріотичне виховання суб`єктів громадянського суспільства України в умовах навчально-виховного комплексу», з метою формування цілісної особистості молоді людини – всебічно розвиненого, відповідального громадянина та патріота на базі Одеського навчально-виховного комплексу «Гімназія №7 – спеціалізована школа І ступеня з поглибленим вивченням англійської мови» Одеської міської ради Одеської області з 8 по 11 жовтня 2018 року **відбувся відкритий всеукраїнський Cross-форум** учнівської молоді «Разом ми змінимо світ!». У роботі Форуму взяли участь команди учнів закладів освіти Одеси, 26 команд з 17 міст та 13 регіонів України, представник руху скаутів Литви, представники Інституту модернізації змісту освіти Міністерства освіти і науки України.

13-14 грудня 2018 року на базі Одеського навчально-виховного комплексу «Гімназія №7» відбувся Cross-форум «Разом ми змінимо світ!» для лідерів учнівського самоврядування закладів загальної середньої освіти - членів Парламенту старшокласників м. Одеси. Старшокласникам була надана можливість проявити себе у творчості, отримати масу позитивних вражень, а також налаштуватися на подальшу плідну роботу.

У рамках відзначення Всесвітнього дня дитини на базі Українського дитячого центру «Молода гвардія», Одеських гімназій № 5, ліцею № 9 та БДЮТ «Тоніка» були проведені інформаційно-пізнавальні квести, в яких взяли участь 110 лідерів учнівського самоврядування закладів загальної середньої освіти - членів старшокласників Парламенту територіальних представництв Малиновського, Приморського, Київського та Суворовського районів міста. Під час проведення квестів школярі брали активну участь у відкритих дискусіях, тренінгах, працювали в групах.

Профілактична робота з неповнолітніми

Особливу увагу департамент освіти та науки Одеської міської ради приділяє профілактичній виховній роботі з неповнолітніми, що проводиться в тісній співпраці зі службою у справах дітей Одеської міської ради, районними відділами Головного управління Національної поліції в Одеській області, громадськими організаціями.

Під особливим контролем знаходиться відвідування учнями навчальних занять. Система контролю дозволяє своєчасно виявляти учнів, які пропускають заняття без поважних причин, проводити з ними та їхніми батьками цілеспрямовану роботу.

Велику роль у проведенні профілактичної роботи з неповнолітніми відіграє психологічна служба міста.

Окремими напрямками роботи психологів і соціальних педагогів є проведення індивідуальної роботи з підлітками, надання психологічної допомоги педагогам і батькам, моніторингові дослідження з питань профілактики правопорушень та насильства серед неповнолітніх та молоді. Налагоджена спільна робота з класними керівниками щодо виявлення дітей з неадекватною поведінкою, дітей у стані апатії, стресу і проведення з ними індивідуальної роботи.

Наразі досягнута домовленість між департаментом освіти та науки Одеської міської ради та управлінням ювенальної превенції ГУНП України про впровадження у 2018/2019 навчальному році в закладах освіти **пілотного проекту «Школа безпеки»**, в рамках якого відбудуться тренінги з питань превентивного виховання для педагогів міста.

З метою активізації спільної роботи департаменту освіти та науки Одеської міської ради, служби у справах дітей Одеської міської ради, відділу ювенальної превенції ГУНП в Одеській області, педагогів, батьків, учнів, представників громадськості щодо впровадження в закладах загальної середньої освіти заходів, спрямованих на запобігання та протидію цькуванню (булінгу), вироблення порядку реагування на випадки цькування (булінгу) у закладах загальної середньої освіти, навчання усіх учасників освітнього процесу протидії цькуванню (булінгу) та дискримінації в закладах загальної середньої освіти комунальної власності територіальної громади м. Одеси з 01 по 31 жовтня 2018 року був проведений місячник «Зупинимо булінг разом!».

У рамках місячника проведено: форум з протидії булінгу та насильству; просвітницькі тренінги-семінари для педагогів; анкетування вчителів, учнів та їх батьків «Стоп булінг» з метою виявлення рівня агресії та виховання культури спілкування; виставки та конкурси стіннівок; марафони листів дітей до батьків; класні та виховні години, бесіди, лекції, тренінги, круглі столи, диспути, мозкові штурми, брейн-стормінги, квест-ігри, ділові ігри, відкриті мікрофони, воркшопи, правові коучинги, виступи агітбригад, форум-театри, казкотерапія для учнів початкових класів; соціально-правові диктанти; виставки учнівських міні-проектів; демонстрація презентацій, відеороликів та фільмів для учнів з даної теми; розроблено інформаційні листівки та буклети з алгоритмами дій у разі вчинення булінгу до дитини та контактними даними організацій, куди можна зайва кома звернутись за допомогою; батьківські всеобучі, лекції та консультації для батьків із вищезазначеного питання; зустрічі з оратором та письменником Ніком Вуйчичем, депутатами Одеської міської ради, представниками Одеських місцевих центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги, мобільними бригадами соціально- психологічної допомоги у районах міста, шкільними офіцерами поліції.

Варто відзначити високий рівень організації зазначених заходів, згуртованість та співпрацю освітян міста з даного питання, зацікавленість та активну участь у проведених заходах батьків та учнів закладів загальної середньої освіти м. Одеси.

Результати проведення місячника **«Зупинимо булінг разом!»** свідчать про необхідність продовження в закладах освіти системної та послідовної роботи щодо виявлення, профілактики та припинення будь-яких проявів булінгу по відношенню до учасників освітнього процесу

Профорієнтаційна робота

З метою розвитку системи профорієнтаційної освіти з молоддю міста та сприяння працевлаштуванню шляхом проведення заходів, спрямованих на формування позитивної мотивації до набуття професій та спеціальностей, що відповідають сучасним та перспективним вимогам ринку праці, у рамках виконання заходів Програми зайнятості населення м. Одеси на період до 2022 року, затвердженої рішенням Одеської міської ради від 14.12.2017 № 2743-VII, в закладах загальної середньої освіти міста серед старшокласників постійно проводиться інформаційно-роз'яснювальна робота стосовно професій, які мають найбільший попит на ринку праці, анкетування, бесіди, тренінги, круглі столи, організуються екскурсії до виробничих підприємств м. Одеси, **відвідування Днів відкритих дверей у закладах вищої освіти міста** та семінарів Одеського міського центру зайнятості. До проведення профорієнтаційної роботи залучаються представники закладів вищої, професійно-технічної освіти та роботодавці міста. Питання профорієнтаційної роботи включені до тематики батьківських зборів та виховних годин у 9-11 класах.

У 2018 році між Одеською національною академією харчових технологій та департаментом освіти та науки Одеської міської ради в рамках проекту **«Твоє майбутнє залежить від тебе!»** був підписаний Меморандум про співпрацю. Представниками Одеської національної академії харчових технологій проводилися майстер-класи для учнів закладів загальної середньої освіти.

У закладах загальної середньої освіти міста оформлені куточки з постійно діючими профорієнтаційними стендами, а також встановлені та працюють **програмно-апаратні комплекси «Профорієнтаційний термінал»**, за допомогою яких випускники отримують інформацію про професії, потребу міста та регіону у робітниках і фахівцях різних спеціальностей, мають можливість протестуватися на придатність до тієї чи іншої професії.

На базі міжшкільних навчально-виробничих комбінатів працюють кабінети з профорієнтації: кабінети кухаря, кабінети писанкарства, кабінет торгівельної справи, кабінет медичної справи. На заняттях у міжшкільних навчально-виробничих комбінатах учні отримують первинні навички таких професій як слюсар, секретар-друкарка, швачка, кравець, вихователь закладів дошкільної освіти, продавець непродуктових товарів, слюсар по ремонту телевізорів, кресляр-конструктор.

Щороку в закладах загальної середньої освіти відбуваються тематичні **«Тижні профорієнтації»** із залученням усіх учасників освітнього процесу - учнів, педагогів, батьків. Методистами КУ «Одеський методичний центр освітніх ініціатив» здійснюється методичний супровід організації професійної орієнтації школярів працівниками психологічної служби закладів освіти. Зокрема, вищезгаданій темі присвячені засідання «Школи молодого працівника психологічної служби». Окрема увага приділяється подоланню виникнення гендерних стереотипів у виборі професій.

У жовтні 2019 року відбулася науково-практична конференція працівників психологічної служби міста на тему «Актуальні питання діяльності психологічної служби закладів освіти міста Одеси в 2018/2019 навчальному році» за участю практичних психологів та соціальних педагогів, педагогічних працівників, батьків учнів закладів освіти міста, викладачів національного університету «Одеська юридична академія», педагогічного університету ім. К.Д. Ушинського, а також спеціалістів Центру реабілітації осіб з вадами психофізичного розвитку ім. Я. Корчака. Під час конференції обговорювалися актуальні питання щодо організації та покращення психологічного супроводу освітнього процесу. Питанню професійної орієнтації була присвячена робота секції «Професійна орієнтація учнів. Робота працівників психологічної служби з попередження торгівлі людьми». У конференції взяли участь більше 200 осіб.

Згідно з річними планами працівників психологічної служби практичними психологами та соціальними педагогами здійснювалася системна робота з професійної орієнтації школярів: психологічна діагностика, з метою виявлення професійних намірів, мотивів вибору професії, визначення схильностей до різних видів професій тощо; просвітницька робота, спрямована на розширення кола знань учнів щодо професій, актуальних на ринку праці міста Одеси, підготовку до свідомого вибору майбутньої професії та закладу вищої освіти, де її можна здобути.

Також у рамках профорієнтаційних заходів проведено:

- **міська квест-гра «Знавці професій»**, під час проведення квест-гри учасники команд продемонстрували свої творчі, інтелектуальні та спортивні здібності, командну єдність, вміння орієнтуватися на місцевості;

- **міський конкурс соціальних роликів (міні-фільмів)**. Учасники конкурсу продемонстрували творчий підхід, широкий кругозір, відмінне почуття гумору, а також повагу до представників робітничих професій;

- **фестиваль декоративно-ужиткового мистецтва - виставка робіт та майстер-класів дітей - переможців міського конкурсу «Зоряна юність Одеси»**. Під час фестивалю педагоги та вихованці закладів позашкільної та професійно-технічної освіти міста провели для всіх бажаючих виставку робіт та майстер-класи з акварельного малюнку, аквагриму, різьбі по дереву, плетіння кіс, виготовлення прикрас з бісеру, квітів з мастики, м'яких іграшок, монет, оформлення тортів, та в'язання морських вузлів;

- **проект «Волонтер - моя перша професія»** - з метою підтримки розвитку волонтерського руху, можливості стажування молоді на підприємствах міста,

надання допомоги у пошуку першого робочого місця. В рамках проекту в закладах загальної середньої, професійно-технічної та вищої освіти міста були проведені інформаційно-просвітницькі лекції для учнівської та студентської молоді. Загальна кількість учасників становила близько 2 тис. осіб. За підсумками реалізації проекту, у рамках святкування Міжнародного дня волонтера у грудні 2018 року в приміщенні Єврейського молодіжного центру «Гілеель» було проведено урочистий захід з нагородження найкращих учасників пам'ятними подарунками;

- **Молодіжний ярмарок вакансій** - з метою запобігання зростанню рівня безробіття у молодіжному середовищі, підвищення інформованості незайнятого молодого населення щодо стану ринку праці та його потреб. Ярмарок відбувся 24 червня у Міському саду. До участі були запрошені комунальні підприємства та установи міста, житлово-комунальні господарства, товариства з обмеженою відповідальністю, а також роботодавці з актуальними для молоді вакансіями. Під час ярмарку викладачі та студенти закладів професійно-технічної освіти міста провели для всіх бажаючих виставку робіт та майстер-класи з акварельного малюнку, аквагриму, різьби по дереву, плетіння кіс, виготовлення прикрас з бісеру, квітів з мастики, м'яких іграшок, монет, оформлення тортів та в'язання морських вузлів. У заході взяли участь понад 50 підприємств міста з актуальними для молоді вакансіями;

- курси проектного менеджменту та фінансової грамотності (грудень) - з метою навчання молоді базовим навичкам стратегічного планування, фінансової грамотності, проектного менеджменту. Під час курсів з представниками активної учнівської та студентської молоді міста проводилися тренінги зі створення власних соціальних та бізнес-проектів, а також консультації з досвідченими наставниками;

- **серію інформаційно-навчальних заходів «Успішний представник професії» (протягом грудня)** - з метою надання можливості молоді визначитися з подальшим напрямком свого професійного розвитку та мотивації в оволодінні майбутньою професією. Для учнівської та студентської молоді міста проведено ряд зустрічей з успішними представниками у своїй професійній галузі.

У м. Одесі впроваджується всеукраїнський **проект «Профорієнтатор UA»**, який дозволяє здійснювати індивідуальне консультування школярів віком від 13-18 років та їх батьків з метою допомоги дітям у виборі майбутньої професії та закладу вищої освіти.

Соціальний захист

На повному державному забезпеченні в закладах освіти комунальної власності територіальної громади м. Одеси знаходиться 69 дітей: 42 дитини у дитячому будинку «Перлінка» та 27 дітей в інтернатних класах Одеського ліцею «Олімпієць» спортивного напрямку.

Діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, забезпечені єдиними квитками, які дають право на безкоштовне користування громадським транспортом та відвідування об'єктів культури.

Для дітей пільгових категорій, обдарованих дітей міста за кошти міського бюджету було закуплено 3000 квитків на новорічний мюзикл «Мюзикл-фантазія «Солодка казка» із врученням подарунків у концертно-виставковому комплексі Морського вокзалу. Крім цього, для дітей було виділено 7345 безкоштовних квитків на новорічні вистави в театрах м. Одеси.

Для організації літнього оздоровлення дітей пільгових категорій було проведено закупівлю путівок до заміських закладів оздоровлення та відпочинку. 306 дітей оздоровилися впродовж 2 змін у закладах оздоровлення та відпочинку смт. Сергіївка. Крім того, 277 дитини отримали путівки до УДЦ «Молода гвардія» та МДЦ «Артек.УА».

Робота з кадрами

У навчальних закладах міста працюють більше 17 тис. працівників, з них близько 10 тис. – педагогічні працівники.

У 2018 році на базах закладів освіти м. Одеси відбулась перепідготовка 407 вчителів, які почали працювати у 1-х класах з 1 вересня 2018 року.

Курси підвищення кваліфікації пройшли 1172 педагогічні працівники закладів освіти міста.

Проходження курсової перепідготовки було обов'язковою умовою атестації педагогічних працівників, яка проходить раз на п'ять років. У 2017/2018 навчальному році атестовано 847 педагогічних працівників.

137-и педагогам, яким присвоєно почесне звання «Кращий педагогічний працівник м. Одеси», виплачується щомісячна муніципальна надбавка в розмірі 50% тарифної ставки.

У 2018/2019 навчальному році муніципальні виплати (по 1500 грн. щомісяця) отримували 31 заступник директорів шкіл з навчально-виховної роботи, що займаються виховною роботою.

У рамках соціального захисту працівників соціальної сфери в м. Одесі триває виплата муніципальних доплат 945 працівникам освіти:

- 220 вчителям - молодим фахівцям, вихователям - молодим фахівцям;
- 60 педагогам, які працюють в Одеських школі-інтернаті № 5, дитячому будинку «Перлінка»;
- 165 бібліотечним працівникам;
- 261 медичним працівникам;
- 209 працівникам централізованих бухгалтерій і господарсько-економічних груп.

2078 непрацюючих педагогів-пенсіонерів отримують муніципальні доплати.

За звітний період було проведено:

- конкурси професійної майстерності: «Учитель року - 2018» (у 4-х номінаціях: «Українська мова та література», «Німецька мова», «Фізика»,

«Фізична культура»). Переможці I (міського) туру показали гідні результати у II (обласному) турі всеукраїнського конкурсу «Учитель року - 2018»:

- I місце посіли: Воронюк Інна Леонідівна, вчитель української мови та літератури, та Вітер Наталя Борисівна, вчитель фізичної культури Одеської гімназії № 1;
  - II місце посіли: Ковальчук Майя Володимирівна, вчитель фізики Одеського НВК «Гімназія № 7»,
  - III місце – Кірік Ірина Володимирівна, вчитель німецької мови Одеської гімназії № 8;
- конкурс професійної майстерності «Джерело творчості» у номінації «Методист - 2018», переможцями якого стали: Дмитрієва Ніна Іванівна, методист Одеського міського Палацу дитячої та юнацької творчості; Васильєва Світлана В'ячеславівна, методист Одеського центру дитячої та юнацької творчості «Промінь» та Дмуховська Наталія Михайлівна, методист Одеського центру дитячої та юнацької творчості «Самоцвіт»;
  - конкурс «Кращий педагогічний працівник психологічної служби закладів освіти - 2017». Переможцями стали Овадюк Ірина Володимирівна, практичний психолог Одеської ЗОШ № 15, Велика Світлана Василівна, практичний психолог Одеської СШ № 99, Костюк Юля Олександрівна, практичний психолог Одеської ВШ № 3.

Переможці міських етапів конкурсів професійної майстерності отримали грошову винагороду.

У березні 2018 року створена комунальна установа «Одеський методичний центр освітніх ініціатив», основною метою якого є створення відкритого освітнього простору для взаємодії усіх учасників освітнього процесу, професійного зростання педагогів, підтримки творчої ініціативи. У рамках відкритого освітнього простору організуються та проводяться заходи психолого-педагогічної підготовки учасників освітнього процесу до впровадження Нової української школи, зустрічі з науковцями, провідними фахівцями педагогіки та психології Одеси, інших міст України, Ізраїлю.

27 серпня 2018 року на базі 10 закладів освіти відбувся серпневий освітній форум «Маємо що сказати» ПРО НУШ для педагогічних працівників.

Одеському вчителю, батькам, представникам громадськості було запропоновано 10 актуальних напрямків. Їх представляли понад 50 спікерів, серед яких - науковці ВУЗів, провідні спеціалісти освітянської галузі України. Всього у форумі взяли участь 1200 учасників.

Департаментом освіти та науки Одеської міської ради було організовано роботу «Школи резерву керівних кадрів закладів освіти».

За два роки пройшли навчання у Школі резерву керівних кадрів 82 педагогічних працівників, з них 8% призначені на керівні посади.

З 2018 року на підставі Положення про конкурс на посаду керівника закладу загальної середньої освіти комунальної власності територіальної громади міста Одеси, затвердженого рішенням Одеської міської ради від 21.03.2018 №3078-VII, проводиться конкурсний відбір на посаду керівників закладів загальної середньої освіти комунальної власності територіальної

громади міста Одеси. За результатами проведення конкурсного відбору в 2018 році 44 особи призначені на посади керівників закладів комунальної власності територіальної громади м. Одеси.

Департаментом освіти та науки Одеської міської ради підготовлений проект рішення виконавчого комітету Одеської міської ради «Про внесення на розгляд Одеської міської ради проекту рішення «Про затвердження Положення про конкурс на посаду керівника закладу загальної середньої освіти комунальної власності територіальної громади міста Одеси у новій редакції».

Інформація про діяльність сфери «Освіта» розміщується на веб-сайті міста, департаменту освіти та науки Одеської міської ради та закладів освіти.

Директор департаменту
освіти та науки Одеської міської ради

О.В. Буйневич